

*Якимець С.П., Студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
науковий керівник — Коршикова Р.С., к.е.н.,
доцент кафедри обліку підприємницької діяльності*

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ТОРГОВЕЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Правильна організація обліку грошових розрахунків між підприємствами має велике значення, оскільки забезпечує швидке завершення кругообороту грошових коштів та їх еквівалентів, перехід їх з товарної форми в грошову, створює необхідні умови для безперервної оплати придбаних товарно-матеріальних цінностей. Тому, питання обліку розрахункових операцій є актуальним для дослідження і потребує наукових розробок і удосконалення.

Питання обліку розрахункових операцій було розглянуто дослідниками: Алексеевою Н. Ю. [2], Василюк М.М. [3], Городянською Л. В. [4], Ткаченко Н.М. [5] та іншими. На основі аналізу їхніх публікацій нами було виділено такі слабкі сторони в організації обліку розрахунків на торговельних підприємствах:

1) недостатність контролю з боку як головного бухгалтера підприємства, так і керівника;

2) неякісне проведення інвентаризації розрахунків, що не сприяє своєчасному виявленню простроченої заборгованості та здійснення заходів до її погашення;

3) невиконання правил перевірки документів (первинних і зведених), підготовлених бухгалтерією, самими працівниками бухгалтерії, тобто після складання документа одним працівником бухгалтерії інший не перевіряє повністю цей документ;

4) несвоєчасне надання у бухгалтерію документації з боку відділу продажу, що зумовлює зростання числа помилок в обліку.

Для вирішення цих питань, необхідно детальніше розглянути сутність розрахункових операцій.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг», розрахункова операція — це приймання від покупця готівкових коштів, платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо за місцем реалізації товарів (послуг), видача готівкових коштів за повернутий покупцем товар (ненадану послугу), а у разі застосування банківської платіжної картки —

оформлення відповідного розрахункового документа щодо оплати в безготівковій формі товару (послуги) банком покупця або, у разі повернення товару (відмови від послуги), оформлення розрахункових документів щодо перерахування коштів у банк покупця [1].

Основну частку у розрахункових операціях займають розрахунки підприємства з контрагентами. Основними контрагентами для торговельного підприємства є покупці. Покупці — це юридичні або фізичні особи, які здійснюють купівлю продукції, виробленої самим підприємством-продавцем або придбаної ним у іншої організації для подальшої реалізації.

Розрахункові операції здійснюються або у формі безготівкових платежів або готівкою, тобто існують дві форми розрахунків — готівкові і безготівкові. Безготівкові розрахунки здійснюються через банк, а готівкові — через касу підприємства.

При розрахунках у безготівковій формі оплата здійснюється в загальностановленому порядку (з поточного рахунка покупця на поточний рахунок постачальника) на підставі виписаного постачальником рахунка (рахунка-фактури) та оформленого покупцем платіжного доручення. При розрахунках у готівковій формі покупець видає з каси грошові кошти під звіт своєму працівникові для здійснення оплати за товар. Ця операція оформляється видатковим касовим ордером. Такий працівник виплачує грошові кошти постачальнику, а постачальник, у свою чергу, зобов'язаний видати документ, що підтверджує отримання оплати, — розрахункову квитанцію або касовий чек реєстратора розрахункових операцій.

Таким чином, для вирішення виявлених питань необхідно більше уваги приділяти внутрішній перевірці документів. Це дозволить підвищити якість підготовки і достовірності документів. Велике значення для усунення недоліків в обліку розрахунків на підприємстві має правильна організація внутрішнього документообігу, який повинен встановлюватися наказом керівника. Для цього, насамперед, необхідно налагодити своєчасне та в повному обсязі надходження до бухгалтерії первинних документів. Проведення аналізу дебіторської заборгованості необхідно здійснювати за кожним покупцем, а також щодо термінів її утворення та можливого погашення. Це надасть можливість своєчасно виявляти прострочену заборгованість і вчасно вживати заходи щодо її стягнення. Також потрібно організувати систему аналітичного обліку дебіторської заборгованості не тільки за термінами, але і за розмірами, місцем знаходження покупців і пропонованих умов оплати.

Література

1. Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» № 265/95-ВР від 6 липня 1995 р.
2. *Алексєєва Н. Ю.* Особливості організації бухгалтерського обліку на торговельному підприємстві // Економіка & держава. — 2010. — №9. — С. 68–71.
3. *Василюк М.М.* Механізм управління дебіторською заборгованістю в сучасних умовах господарювання / М.М. Василюк // Вісник Прикарпатського університету. — 2009. — №7 [Режим електронного доступу]: http://www.esteticamente.ru/portal/Soc_Gum/Vpu/Ekon/2009_7/56.pdf.
4. *Городянська Л. В.* Особливості організації обліку дебіторської заборгованості на підприємстві // Бухгалтерський облік і аудит. — 2007. — №6. — С. 9–16.
5. *Ткаченко Н. М.* Бухгалтерський облік в підприємствах з різними формами власності / Н.М. Ткаченко. — К.: А. С. К., 2008. — С. 230–265.

Яковенко Я.Ю., студент ФЕУ, 4 курсу,
напря́м підготовки 6.030509 «Облік і аудит»,
КрНУ ім. М. Остроградського,
науковий керівник — Касич А.О., д.е.н., професор,
завідувач кафедри обліку, аналізу і аудиту

ЗВІТ ЗІ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ЯК ІНСТРУМЕНТ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ КОМПАНІЇ

Число великих компаній різних галузей, які прагнуть до забезпечення одночасного розвитку виробництва, соціальної сфери та екологічної відповідальності, неухильно зростає. Поєднання перелічених трьох компонентів становить поняття «стійкого розвитку». Поширення звітів зі стійкого розвитку насамперед пов'язано з глобалізаційними процесами.

Вплив глобалізації можна прослідкувати, якщо дослідити вигоди до інформаційного наповнення звітів. Після викриття негативної для великого бізнесу у 90-х роках інформації щодо неналежних умов праці та корупції, у світі набула популярності політика гласності щодо соціальної та екологічної поведінки компаній. Спочатку такі звіти були націлені на привернення уваги інвесторів, однак згодом стали посередником у діалозі із заці-